

**Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Тимерлек авыл жирлеге Советы**

КАРАР

28.04. 2021 ел

№ 14

**Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының "Тимерлек авыл жирлеге"
муниципаль берәмлегендә ачык тыңлауларны, ижтимагый фикер алышуларны
оештыру һәм үткәрү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 28 статьясы, Россия Федерациисе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясы, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Тимерлек авыл жирлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль района Тимерлек авыл жирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының "Тимерлек авыл жирлеге" муниципаль берәмлегендә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү тәртибе турындагы нигезләмәне расларга.
2. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль района Тимерлек авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә ачык тыңлаулар оештыру һәм үткәрү тәртибе турында Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль района Тимерлек авыл жирлеге Советының 03.03.2014 ел, № 87 карары белән расланган нигезләмәнең үз көчен югалтуын танырга.
3. Әлеге карарны Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында <http://nurlat.tatarstan.ru/> бастырып чыгарырга һәм жирлек территориясендә мәгълүмат стендларында халыкка житкерергә.

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Тимерлек авыл жирлеге
Советы рәисе

В.И. Гаврилов

Нурлат муниципаль районы Тимерлек авыл жирлеге Советының 28.04.2021 ел, № 14 каарына күшүмтә

**Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының
"Тимерлек авыл жирлеге" муниципаль берәмлегендә ачык тыңлауларны,
ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткәрү тәртибе турындағы
нигезләмә**

Статья 1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Тимерлек авыл жирлегендә (алга таба - нигезләмә) ачык тыңлауларны (жәмәгать фикер алышулары) оештыру һәм уздыру тәртибе турында Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Тимерлек авыл жирлеге Уставы нигезендә эшләнде.

1.2. Әлеге Нигезләмәдә тубәндәгә төп тәшенчәләр кулланыла:

ачык тыңлаулар - «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль района Тимерлек авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге халкының «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль район Тимерлек авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча муниципаль хокукий актларының проектларын бергәләп тикшерү аша жирле үзидарә органнары тарафыннан каарлар кабул иту процессында, шулай ук, федераль законлылық, әлеге каар белән билгеләнгән сораулар өчен фикер алышуда катнашу хокукларын гамәлгә ашыру формасы;

инициатив төркем - ачык тыңлауларда катнашу хокукуы булган Россия Федерациясе гражданины яки гражданнар теркеме;

жәмәгатьчелек вәкиле - ачык тыңлауларда тикшерелә торган мәсьәлә буенча фикер алышуда, жәмәгать тыңлауларында катнашу хокукуы булган физик зат, шул исәптән юридик затлар, берләшмәләр вәкилләре. Жәмәгатьчелек вәкилләренә хезмәт вазыйфалары күшканча ачык тыңлауларга куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул итүче жирле үзидарә органнары, яки дәүләт хакимиите вәкилләре, яки бушка булмаган килешү нигезендә аларның эшчәнлегендә катнашучы затлар керми;

ачык тыңлауларда яки ижтимагый фикер алышуларда катнашучылар - төрле профессиональ һәм социаль төркемнәр вәкилләре, шул исәптән хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре кагылучы яисә ижтимагый фикер алышуга чыгарыла торган каарга кагылучы затлар, экспертылар, жирле үзидарә органнары, массакүләм мәгълүмат чаралары, ижтимагый берләшмәләр вәкилләре һәм гавами тыңлауларда яки ижтимагый фикер алышуларда катнашырга теләгән башка затлар;

ижтимагый фикер алышулар - ижтимагый әһәмиятле мәсьәләләрне, шулай ук жирле үзидарә органнарының мондый фикер алышуда жирле үзидарә органнарының һәм оешмаларның вәкаләтле затларын, гражданнарының һәм ижтимагый берләшмәләрнең мәнфәгатьләрен тиешле каар белән кагылучы вәкилләрен, шулай ук мәжбүри рәвештә катнашу белән жәмәгатьчелек тикшерүе максатларында кулланыла торган каарлары проектлары;

ачык тыңлаулар эксперты - ачык тыңлаулар мәсьәләләре буенча маҳсус белемнәре булган һәм бу статуста вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән зат. Эксперт язмача рәвештә ачык тыңлаулар мәсьәләләре буенча рекомендацияләр тәкъдим итә һәм аларны аргументацияләү өчен, фикер алышуларда катнаша;

халык тыңлауларын, ижтимагый фикер алышуларны оештыручы – жирле үзидарә органнарының вазыйфа заты, жирле үзидарә органнарының структур

бүлекчәсе, гавами тыңлауларны, ижтимагый фикер алышуларны әзерләү һәм үткәру, ачык тыңлауларны, жәмәгать фикер алышуларын әзерләү һәм үткәру, беркетмә төзү һәм бастырып чыгару буенча оештыру гамәлләрен гамәлгә ашыручы маҳсус оештырылган коллегиаль орган.

Статья 2. Ачык тыңлаулар уздыру максаты

2.1. Ачык тыңлаулар тубәндәге максатларда үткәрелә:

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның Тимерлек авыл жирлегенең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча мәжбүри рәвештә халық тыңлауларына чыгарылучы, жирлек халкы катнашында муниципаль хокукий актлар проектлары буенча фикер алышу;

гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәләләр буенча жәмәгатьчелек фикерен ачыклау һәм исәпкә алу.

2.2. Ачык тыңлаулар нәтиҗәләрен әзерләү, үткәру һәм билгеләү эксперктарның ачыклығы, хәбәрдарлығы, ихтыярлылығы, бәйсезлеге принциплары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 3. Ачык тыңлауларга чыгарылган сораулар

3.1. Ачык тыңлаулар жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча үткәрелә. Ачык тыңлаулар нәтиҗәсе жирле үзидарә органнары өчен тәкъдим рәвешендә була.

3.2. Ачык тыңлауларга мәжбүри тәртиптә чыгарыла:

1) Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның Тимерлек авыл жирлеге Уставы (алга таба - Устав) проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында каар проекти, уставны әлеге норматив хокукий актларга туры китерү максатларында Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, конституция (устав) яисә Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен төгәл кабатлау рәвешендә үзгәрешләр керту очракларыннан тыш;

2) Нурлат муниципаль районның Тимерлек авыл жирлегеге бюджеты проекты һәм аның үтәлеше турында хисап;

3) Нурлат муниципаль районның Тимерлек авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проекты;

4) мәсьәләләр, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә, Нурлат муниципаль районның Тимерлек авыл жирлеген үзгәртеп кору очракларыннан тыш. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның Тимерлек авыл жирлеген үзгәртеп кору өчен, тавыш бирү юлы белән йә гражданнар жыеннарында белдерелгән Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның Тимерлек авыл жирлеге халкының ризалыгын алу таләп ителә;

5) генераль план проекты, жирдән файдалану кагыйдәләре һәм тәзелешләр проекты, территорияне планлаштыру проекты, территорияне ызанлау проекты, территорияләрне тәзекләндерү кагыйдәләре проекты, курсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне куздә тоткан проект, жир участогын яки капитал тәзелеш объектын куллануның шартлы рәвештә рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү каары проекты, рәхсәт ителгән тәзелешнен чикле параметрларыннан тайпылуга рәхсәт бирү турындагы каары проекты, капитал тәзелеш объектлары реконструкцияләре, расланган жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләре булмаганда жир участокларының һәм капитал тәзелеш объектларының рәхсәт ителгән кулланылышиның бер төрен шундый башка кулланылыш төренә үзгәрту сораулары буенча;

6) федераль законнар белән билгеләнгән башка мәсьәләләр.

3.3. һәр мәсьәлә буенча тәрле яклап һәм тулысынча фикер алышуга каршылык

булмаган очракта, берничә мәсьәлә буенча бер үк вакытта ачык тыңлаулар үткәрергә рөхсәт ителә.

3.4. Россия Федерациясе законнары тарафыннан башка финанслау билгеләнмәгән булса, ачык тыңлауларны оештыру һәм уздыру жирле бюджет хисабына финанслана.

Статья 4. Ачык тыңлаулар инициаторлары

4.1. Халық тыңлаулары Нурлат муниципаль районның халық, Тимерлек авыл жирлеге Советы (алга таба - жирлек Советы), Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның Тимерлек авыл жирлеге башлыгы (алга таба - жирлек башлыгы), Нурлат муниципаль районның Тимерлек авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба - башкарма комитет) әлеге Нигезләмә нигезендә үткәрелә.

4.2. Ачык тыңлаулар үткәру буенча халық инициативасы 10 кешедән дә ким булмаган, 18 яшे тулган гражданнар төркеменнән булырга мөмкин.

Статья 5. АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫ БИЛГЕЛӘҮ

5.1. Халық яисә жирлек Советы инициативасы буенча үткәрелә торган гавами тыңлаулар жирлек Советы карары белән билгеләнә.

Авыл жирлеге башлыгы яки Башкарма комитет житәкчесе инициативасы белән үткәрелә торган гавами тыңлаулар Нурлат муниципаль районның Тимерлек авыл жирлеге башлыгы карары белән билгеләнә.

Халық тыңлаулары Россия Федерациясе законнары белән жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләр буенча үткәрелә.

5.2. Халық алдында тыңлаулар уздыру һәм инициативасын хуплап халыкның имзаларын жыю турында халық инициативасын күрсәту өчен кимендә 10 кеше күләмендә инициатив төркем төзелә.

5.2.1. Инициатив төркем Тимерлек авыл жирлеге Советына тәкъдим итә:

гавами тыңлаулар мәсьәләрен күрсәтеп, гавами тыңлаулар билгеләү турында гариза һәм аларны үткәру кирәклеген нигезләү турында гражданнар инициатив төркеменең вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзаланган гариза, 1 нче күшымта формасы нигезендә;

муниципаль хокукий акт проекты (гавами тыңлауларда карау өчен ул кертелгән очракта);

муниципаль хокукий актны кабул итү кирәклеген нигезләүне үз эченә алган аңлатма, аның максатларын һәм тәп нигезләмәләрен күрсәтеп (гавами тыңлауларда карауга кертелгән очракта);

финанс-икътисадый нигезләү (гамәлгә ашыру ёстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итәчәк муниципаль хокукий актның гавами тыңлауларында карауга кертелгән очракта);

2 нче күшымта нигезендә гражданнарның инициатив төркеме исемлеге;

гражданнарның инициатив төркемен төзү турында карар кабул ителгән жыелыш беркетмәсе;

инициатив төркемнең инициатив төркем тарафыннан тапшырылган документлар исемлеген үз эченә алган вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзаланган, кәгазыләрнең санын, шулай ук муниципаль хокукий акт проекты докладчысын күрсәтеп (муниципаль хокукий акт проектын гавами тыңлауларга карау өчен керткән очракта).

Гариза һәм беркетмәгә инициатив төркемнең рәислек итүче (инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле) һәм секретаре имза салырга тиеш.

5.2.2. Әгәр Тимерлек авыл жирлеге Советына әлеге статьяның 5.2.1 пунктчасында билгеләнгән барлык документлар бер үк вакытта тапшырылса, гариза бирелгән дип санала..

5.2.3. Тимерлек авыл жирлеге Советына көргән көннән алып 30 көн эчендә гариза

һәм аңа күшүп бирелә торган документлар инициатив төркем тарафыннан халық алдында тыңлаулар үткәру инициативасын хуплаучы кешеләрнең имзалары, әлеге Нигезләмәнен 3 нче күшүмтасы нигезендә, 18 яше тулган Тимерлек авыл жирлегендә яшәүчеләрнең (районда дайми яки вакытлыча теркәүгө ия) 100дән дә ким булмаган имзалары жыелырга һәм тапшырылырга тиеш.

Имзалар жирлек Советына ачык тыңлаулар үткәру турында инициативаны тәкъдим иту турында гариза биргән көннән соң килүче көннән жыелырга мөмкин. Кулга язылмаган ысул белән яки карандаш белән мәгълүматны язылу кәгазенә керту рәхсәт ителми. Гражданнар турында тиешле белешмәләрдә һәм аларны язылу кәгазенә һәм таныклык языуна керту даталарында төзәтмәләр гражданнар һәм имза жыючылар тарафыннан әйтегән булырга тиеш.

5.2.4. Авыл жирлеге советы эшче төркем төзи һәм язылу кәгазыләрендә бирелгән мәгълүматларны 10 көн эчендә тикшерә.

Имзаларны һәм язылу кәгазыләрендәге мәгълүматларны тикшеру нәтиҗәләре буенча имза гамәлдә яки гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин. Әгәр әлеге Нигезләмә нигезендә аның гамәлдә булмавы билгеләнмәгән булса имза гамәлдә була.

Имзалар жыю һәм (яки) кул кую кәгазен рәсмиләштеру тәртибен бозып жыелган имзалар дөрес түгел дип таныла:

1) имзалар жыю чорыннан тыш жыелса;

2) Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Тимерлек авыл жирлегендә 18 яше тулмаган (районда дайми яки вакытлыча теркәлгән) яшәүчеләрнең имзалары;

3) Кул кую кәгазенә үз кулы белән үз имзасын кую датасын күрсәтмәгән гражданнарның имзасы;

4) кул куелмаган ысул яки карандаш белән мәгълүматлар кертелгән имзалар;

5) Гражданнар турындагы һәм даталарда тиешле мәгълүматләрдәге төзәтүләрне язылу кәгазенә керту һәм раслау имзалары (ул төзәтүләр гражданнар һәм имзаларны жыючылар тарафыннан махсус килешенмәгән очракта);

6) Формасы Знче номерлы күшүмтадагы чын Нигезләмә таләпләренә туры килми торган кул кую кәгазендәге барлык имзалар таныла.

Тикшеру нәтиҗәләре кул кую кәгазыләренең тикшеру беркетмәсе белән рәсмиләштерелә (4нче номерлы күшүмтә).

5.2.5. Чираттагы Совет утырышында, кул кую кәгазыләре кергән көннән 15 көнлек вакыт дәверендә, ачык тыңлаулар билгеләү турындагы каар яисә ачык тыңлаулар турындагы гаризаны кире кагу каары кабул ителә, әгәр:

1) ачык тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләр жирле узидарә органнары компетенциясенә кермәсә (әлеге Нигезләмәнен Знче номерлы искәрмәсендәге очрактан кала);

2) ачык тыңлауларны уздыру турындагы халық инициативасын алга чыгару өчен тәкъдим ителгән хакыйкый имзалар саны гына житмәсә;

3) тәкъдим иту инициативасының тәртибе үтәлмәгән;

4) карапырга тәкъдим ителгән муниципаль норматив хокукый акт проекты Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль конституция законнарына, федераль законнарга, башка норматив хокукый актларга туры килми;

5) шушы мәсьәлә чыгарылган тыңлаулар уздырылган датадан соң елдан кимрәк вакыт узган булса.

5.2.6. Ачык тыңлаулар билгеләү турындагы гаризадан тайпылу, ачык тыңлауларны билгеләү өчен, баш тарту китереп чыгарган житешсезлекләрне бетергән очракта, инициатив төркем тарафыннан документларны кабат кертугә каршылык булып тормый.

5.2.7. Ачык тыңлауларны билгеләү мәсьәләсә Совет тарафыннан Совет регламенты нигезендә карала.

5.2.8. Ачык тыңлаулар билгеләү турындагы гаризадан тайпылу булган очракта, Совет, эшче көннәрдә хисапланган 5 көнлек срокта, гражданнарның инициатив

төркеменең вәкаләтле вәкиле адресына язма мотивлаштырылған хәбәрнамә жибәрә (юллый).

5.3. Тимерлек авыл жирлеге Советы қаарында, Тимерлек авыл жирлеге башлыгының халық алдында тыңлаулар билгеләү турында қаарында күрсәтелә:

- 1) ачык тыңлаулар предметы;
- 2) халық тыңлауларын оештыруучы;
- 3) халық тыңлауларын үткәрү датасы, вакыты һәм урыны;

4) гавами тыңлауларда фикер алышына торган мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертелә торган адрес, гавами тыңлауларда катнашу хокуку белән гаризалар бирелә ала торган адрес;

5) Зареченский авыл жирлеге Советының қаары, Тимерлек авыл жирлеге башлыгының гавами тыңлаулар билгеләү турындагы қаары урнаштырылачак Нурлат муниципаль районы рәсми порталының (алга таба - рәсми портал) адресы;

Авыл жирлеге Советы қаары, жирлек башлыгының халық алдында тыңлаулар үткәрү вакыты һәм урыны күрсәтелгән ачык тыңлауларны билгеләү турындагы қаары, әгәр законнарда һәм әлеге Нигезләмәдә башка срок билгеләнмәгән булса, гавами тыңлаулар үткәрү датасына 7 көннән дә соңга калмычка, рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

Ачык тыңлауларны үткәрү датасы, әгәр федераль законнарда, Уставта һәм әлеге Нигезләмәдә башкача билгеләнмәгән булса, гавами тыңлаулар билгеләү турында муниципаль хокукий акт кабул ителгән көннән 20 көн эчендә билгеләнә.

5.4. Ачык тыңлаулар нәтижәләре, эш көннәрендә исәпләнгән 7 көнлек сректа, гавами тыңлаулар уздырылған көннән башлап, массакүләм мәгълүмат чарапарында, Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында басылып чыга.

Статья 6. Халық тыңлауларын өзөрләүне оештыру

6.1. Ачык тыңлауларны өзөрләү һәм үткәрү ачык тыңлауларны оештыруучы тарафыннан ғамәлгә ашырыла.

6.2. Ачык тыңлауларны өзөрләү һәм үткәрү процессында ачык тыңлауларны оештыруучы тәэмин итә:

- 1) авыл жирлеге Советының рәсми порталында Халық алдында тыңлауларны өзөрләү, рәсми бастырып чыгару һәм урнаштыру;
- 2) ачык тыңлауларда катнашучылар жыелышын үткәрү;
- 3) ачык тыңлауларга чыгарылған муниципаль хокукий акт проекты буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәр жыю;
- 4) ачык тыңлаулар беркетмәсен алып бару;
- 5) ачык тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә өзөрләү һәм бастырып чыгару.

6.3. Ачык тыңлауларда катнашырга чакырылырга мөмкин:

- 1) дәүләт хакимиите һәм жирле үзидарә органнары вәкилләре;
- 2) сәяси партияләрнең тәбәк һәм жирле бүлекләре һәм башка ижтимагый берләшмәләр вәкилләре;

3) эшчәнлеге тикшерелгән тема белән бәйле булган оешмалар житәкчеләре;

4) галимнәр, экспертылар;

5) район халкы, дайими теркәлү урыны;

6) массакүләм мәгълүмат чарапары.

Халық инициативасы буенча тыңлаулар үткәрелгән очракта, мәжбүри рәвештә инициатив төркеменең вәкаләтле вәкилләре чакырыла.

6.4. Ачык тыңлауларда катнашучылар фикер алышына торган мәсьәләләргә кагылышлы үз тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрен алдан һәм гавами тыңлаулар үткәрү көнендә дә тапшырырга хокуклы.

Ачык тыңлауларда катнашучыларның барлық искәрмәләре һәм тәкъдимнәре язма рәвештә (физик затлар өчен фамилия, исем, атасының исеме (булса), яшәү урыны

(теркәлү), юридик затлар өчен - тиешле документ белән расланган юридик затның вәкаләтле вәкиле түрүнда, юридик затның исеме һәм адресы түрүнда белешмәләр күрсәтеп) тапшырыла һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә күшүп бирелә.

Ачык тыңлауларда катнашучыларның персональ мәгълүматларын эшкәрту «Персональ мәгълүматлар түрүнда» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып башкарыла.

6.5. Гавами тыңлауларда катнашучылар үз тәкъдимнәрен аргументацияләү өчен чыгыш ясау хокуку белән гавами тыңлауларны ачканда язмача яки телдән гаризалар биргән затлар катнашалар.

Ачык тыңлауларда катнашу өчен гариза биргәндә катнашучы чыгыш ясау хокуку белән паспорт яки паспортны алмаштыручи документ, физик затлар өчен - паспорт яки юридик затның исеме һәм адресы түрүнда мәгълүмат һәм юридик зат вәкиленен вәкаләтләрен раслаучы документ - юридик затлар өчен тапшыра.

Чыгыш ясау хокуку белән гавами тыңлауларда катнашу өчен гариза биргән затларның персональ мәгълүматларын эшкәрту «Персональ мәгълүматлар түрүнда» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып башкарыла.

6.6. Ачык тыңлауларда Нурлат муниципаль районның Тимерлек авыл жирлегендә яшәүче барлық кызыксынган кешеләр дә катнаша ала.

Статья 7. Ачык тыңлаулар үткәрү тәртибе

7.1. Ачык тыңлаулар жыелышлар формасында үткәрелә.

7.2. Халык алдында тыңлауларда жирлек башлыгы, жирлек башлыгы урынбасары, Нурлат муниципаль районның Тимерлек авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе, жирлек башлыгының вәкаләтле вәкиле яисә гавами тыңлауларны оештыручи рәислек итәргә мөмкин.

7.3. Рәислек итүче гавами тыңлаулар алып бара һәм көн тәртибендәгэ мәсьәләләр буенча фикер алышуның тәртибен күзәтә, кирәк булганда, утырышлар залыннан сораулар буенча фикер алышу тәртибен бозучыларны чыгарып жибәрү буенча чаралар күрергә хокуклы.

7.4. Халык алдында тыңлаулар рәислек итүченең кереш сүзе белән ачыла, ул анда катнашучыларга фикер алышына торган мәсьәләненең асылы, гавами тыңлаулар үткәрү тәртибе түрүнда хәбәр итә.

7.5. Беркетмәне рәсмиләштерү, кергән тәкъдимнәрне исәпкә алу өчен рәислек итүче тарафыннан ачык тыңлаулар секретариаты билгеләнә.

7.6. Чыгышларның эзлеклелеге һәм вакыты, карала торган мәсьәләненең эчтәлеген, гавами тыңлауларда катнашу өчен кергән язма гаризаларның санын исәпкә алып, гавами тыңлаулар уздыру регламенты белән, чыгыш ясау хокуку һәм башка мәсьәләләр белән билгеләнә.

Рәислек итүче рәхсәте белән чыгыш ясау өчен вакыт озайтылырга мөмкин.

7.7. Ачык тыңлауларда катнашучылар чыгыш тәмамланганнан соң чыгыш ясаучыларга рәислек итүче рәхсәте белән сораулар бирергә хокуклы.

7.8. Рәислек итүче ачык тыңлауларда тәнәфес түрүнда һәм аларны башка вакытта дәвам итү түрүнда карап кабул итәргә хокуклы.

7.9. Ачык тыңлаулар уздырганда тәртипне үтәү ачык тыңлауларда катнашу өчен мәҗбүри шарт булып тора. Катнашучылар ачык тыңлаулар барышына тыкшынырга, аларны өзәргә һәм аларны үткәругә комачауларга хокуклы түгел. Ачык тыңлауларда катнашучылар ачык тыңлаулар үткәрү тәртибен бозган очракта, рәислек итүче аларны залдан чыгарып жибәрүне таләп итәргә хокуклы.

7.10. Чыгышлар тәмамланганнан соң рәислек итүче, кирәк булганда, гавами тыңлаулар барышында әйттелгән тәкъдимнәрне, искәрмәләрне ачыклау өчен, гавами тыңлаулар секретариаты житәкчесенә сүз бирә ала.

7.11. Чыгышлар тәмамланғач, рәислек итүче ачық тавышка ачық тыңлауларда каралған мәсъәләләрне куярга хокуклы.

Статья 8. Ачық тыңлаулар нәтижәләре

8.1. Ачық тыңлаулар вакытында беркетмә алып барыла. Ачық тыңлаулар секретариаты тарафыннан беркетмә тутыруның тулылығын тәэммин итү өчен аудиоязма алып барылырга мөмкин. Бу хакта аудиоязма алып барған очракта, беркетмәдә билге ясала.

8.2. Ачық тыңлаулар барышында кергән гавами тыңлауларда катнашучыларның барлық искәрмәләре һәм тәкъдимнәре гавами тыңлаулар секретариатына язма рәвештә тапшырыла (физик затлар өчен фамилия, исем, атасының исеме (булса), яшәү урыны (теркәлү), юридик затлар өчен - тиешле документ белән расланган юридик затның вәкаләтле вәкиле турында, юридик затның исеме һәм адресы турында белешмәләр күрсәтеп) һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә күшүп бирелә.

8.3. Ачық тыңлауларда катнашучыларның персональ мәгълүматларын эшкәрту «Персональ мәгълүматлар турында» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып башкарыла.

8.4. Ачық тыңлаулар беркетмәсе рәислек итүче тарафыннан имзалана һәм гавами тыңлауларны оештыручи материалларында саклана.

8.5. Ачық тыңлауларда каралған проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр керткән гавами тыңлауларда катнашучы гавами тыңлаулар беркетмәсеннән әлеге катнашучы тарафыннан кертелгән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрне үз эченә алган өзөмтә алырга хокуклы.

8.6. Мәжбүри йомгаклау документы булып халық тыңлаулары нәтижәләре буенча бәяләмә тора, ул 5 көн эчендә, ачық тыңлаулар уздырылган көннөн алып, эш көннәрендә исәпләнелә, Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында куелырга һәм рәсми бастырып чыгарылырга тиеш <http://nurlat.tatarstan.ru/>

Ачық тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәдә күрсәтелергә тиеш:

- 1) ачық тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә рәсмиләштерү датасы;
- 2) ачық тыңлауларда каралған проектның исеме, ачық тыңлауларда катнашучылар саны турында белешмәләр;
- 3) гавами тыңлаулар беркетмәсeneң реквизитлары, аның нигезендә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә өзөрләнгән;
- 4) гавами тыңлауларда катнашучылар керткән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр эчтәлеге;
- 5) гавами тыңлаулар оештыручыларның ачық тыңлауларда катнашучылар тарафыннан кертелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләрне исәпкә алуның максатчанлығы яки максатка ярашсызлығы турында дәлилле тәкъдимнәре һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча нәтижәләр.

Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмәгә рәислек итүче имза сала һәм жирлек Советы аппараты материалларында саклана.

8.7. Халық тыңлауларына чыгарылган муниципаль хокукий акт проектын карау беркетмә булганда һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә булганда гамәлгә ашырыла.

8.8. Гавами тыңлаулар нәтижәләре жирле үзидарә органнары өчен рекомендация характеристында.

8.9. Гавами тыңлаулар беркетмәсе һәм тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә гавами тыңлауларны бердәм документ рәвешендә оештыручи тарафыннан рәсмиләштерелергә мөмкин.

Статья 9. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Тимерлек авыл жирлеге Уставы проектын һәм Уставка үзгәрешләр көртү турында карар проектын гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

9.1. Жирлек уставы проекты һәм жирлек Советының Уставка үзгәрешләр һәм естәмәләр керту турында каары проекты «Россия Федерациясенә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм Уставта каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш, гавами тыңлауларда карала.

9.2. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның Тимерлек авыл жирлеге Советы Уставы проекты яисә жирлек Советының жирлек Уставына үзгәрешләр һәм естәмәләр керту турындагы каары проекты буенча гавами тыңлаулар уздыру буенча вәкаләтле орган булып тора.

Статья 10. Бюджет проекты һәм аның үтәлеше турында гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре

10.1. Жирле бюджет проекты һәм аның үтәлеше турындагы еллык хисап, Россия Федерациисе һәм Татарстан Республикасы Бюджет законнарында, башка федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль берәмлекнәң бюджет процессы турындагы нигезләмәдә каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш, гавами тыңлауларда карала.

10.2. Жирле бюджет проекты һәм жирле бюджетның үтәлеше турында гавами тыңлаулар уздыруны гамәлгә ашыручы оештыручы булып авыл жирлегенең башкарма комитеты тора.

Статья 11. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның Тимерлек авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проектын гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

11.1. Муниципаль берәмлекнәң социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проектларына кагылышлы мәсьәләләр «Россия Федерациясенә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда, «Россия Федерациясенә стратегик планлаштыру турында» 2014 елның 28 июнендәге 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш, гавами тыңлауларга чыгарыла.

Статья 12. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләне гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

12.1. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар «Россия Федерациясенә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясында каралган очракларда уздырыла, моңа күрсәтелгән Федераль законның 13 статьясындағы 5 өлеше керми.

Статья 13. Муниципаль берәмлекләрне территориаль планлаштыру документлары проектлары буенча жәмәгать фикер алышуларын, гавами тыңлауларны карау үзенчәлекләре

13.1. Генераль планнар, жирдән файдалану һәм төzelеш кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияләрне межалау проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлекен яки капитал төzelеш объектын шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалануга рәхсәт

биру түрүндагы каарлар проектларына, рөхсәт ителгән төзелешнең ин чик параметрларыннан тайпилуга рөхсәт биру түрүндагы каарлар проектларына кагылышлы мәсьәләләр, капиталъ төзелеш объектларын үзгәртеп кору, рөхсәт ителгән жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның бер төрен үзгәрту мәсьәләләрен, жирдән файдалану һәм төзелеш объектларының расланган кагыйдәләре булмаганда, шулай ук, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлеге Нигезләмәнең гавами тыңлаулар өчен билгеләнгән маддәләрен исәпкә алып, жәмәгать фикер алышуларына чыгарылырга мөмкин.

13.2. Жирлекләрнең генераль планнары проектлары буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын, ачык тыңлауларын оештыру һәм үткәру үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 28 статьясында китерелгән.

Мәжбүри тәртиптә генераль план проекты һәм жирлекләрнең генераль планнарына үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар буенча (алга таба - иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар) үткәрелә.

Жәмәгать фикер алышуларында яки ачык тыңлауларда катнашучыларны жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда катнашу өчен тигез мөмкинлекләр белән тәэммин иту максатларында жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә ачык тыңлауларын үткәргендә Нурлат муниципаль районы Тимерлек авыл жирлеге территориясе өлешләргә бүленергә мөмкин.

13.3. Тимерлек авыл жирлегендә яшәүчеләргә жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре түрүнда бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру түрүнда хәбәр иту вакытыннан башлап Тимерлек авыл жирлеге Уставы яисә жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә һәм кимендә бер айдан һәм өч айдан артык була алмый.

13.4. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә һәм рөхсәт ителгән төзелешнең ин чик параметрларыннан читкә тайпилуга, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт биру мәсьәләләре буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру түрүндагы хәбәрләрне бастырып чыгаруга бәйле чыгымнар мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынуучы физик яисә юридик зат йөртә.

«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы "Тимерлек авыл жирлеге" муниципаль берәмлекендә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру тәртибе» түрүнда Нигезләмәгә 1 нче күшүмтә

ХАЛЫК АЛДЫНДА ТЫҢЛАУЛАР БИЛГЕЛӘҮ ТҮРҮНДА ГАРИЗА

_____ кеше санында инициатив төркем, исемлек теркәп бирелә, «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Тимерлек авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке халыкның инициативасы буенча тубәндәге сораулар буенча ачык тыңлаулар билгеләргә тәкъдим итә:

Ачык тыңлаулар уздыруның мөкимлекен дәлилләү:

Күшүмтә (чынлыкта курсәтелгән документлар фаразлана):

- 1) муниципаль хокукий акт проекты (көртөлгөн очракта);
- 2) аңлатма хаты;
- 3) финанс-икътисадый нигезләү (гамәлгә ашыру ёстәмә матди чыгымнар һәм башка чыгымнар таләп иткән муниципаль хокукий акт көртөлгөн очракта);
- 4) гражданнарның инициатив төркеме исемлеге;
- 5) гражданнарның инициатив төркемен тезу турында карар кабул ителгән жыелыш беркетмәсе;
- 6) бергә теркәп жибәрелә торган хат.

Гражданнарның инициатив төркеме
вәкаләтле вәкиле _____

(имза)

(Ф.И.А.и)

Гражданнарның инициатив төркеме

сәркатибе _____

(имза)

(Ф.И.А.и)

«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы "Тимерлек авыл жирлеге" муниципаль берәмлекендә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру тәртибе» турында Нигезләмәгә 2 нче күшымта

ИНИЦИАТИВ ТӨРКЕМ ӘГЪЗАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

№ п/п	Фамилиясе, исеме, атасынын исеме һәм туган елы (18 яшьтә- туган елы һәм ае)	Яшәү урыны адресы	Паспорт мәгълүматлары (шәхесне раслый торган документ сериясе, номеры, кем тарафыннан һәм кайчан бирелгәнлөгө)	Шәхси имза

Гражданнарның инициатив
төркеменең вәкаләтле вәкиле _____
(имза)

(Ф.И.А.и)

«Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
"Тимерлек авыл жирлеге"
муниципаль берәмлекендә
гавами тыңлаулар оештыру һәм
үздыру тәртибе» турында
Нигезләмәгә З нче кушымта

АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫҢ ЯЗЫЛУ КӘГАЗЕ

Без,
куючылар,"
тубәндә
имза
мәсьәләсе буенча муниципаль берәмлек халкының инициативасы буенча ачык
тыңлаулар үткәруне хуплыыйбыз,

№ п/п	Фамилия се, исеме, атасыны ң исеме	Фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм туган елы (18 яшьтән- туган елы һәм ае)	Яшәү урыны, адресы	Гражданың паспортының яки паспортны алыштыручи документының сериясе һәм номеры	Шәхси имза

Язылу кәгазен
таныклыйм:

_____

Фамилиясе, исеме, атасының исеме, гражданың паспортының яки паспортны
алыштыручи документының сериясе һәм номеры (аны аңа биргән органның
исемен яки кодын курсәтеп), имза жыючы затның яшәү урыны, имzasы һәм аны
керту датасы).

Гражданнарың инициатив
төркеменең вәкаләтле вәкиле
(имза)(Ф.И.А.и)

«Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
"Тимерлек авыл жирлеге"
муниципаль берәмлегендә
гавами тыңлаулар оештыру һәм
уздыру тәртибе» турында
Нигезләмәгә 4 нче күшмәт

АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫҢ ЯЗЫЛУ КӘГАЗЕН ТИКШЕРҮ БЕРКЕТМӘСЕ

мәсьәләсе буенча:

“Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Тимерлек авыл жирлеге ”
муниципаль берәмлеге Советына ачык тыңлаулар уздыруны хуплаган
гражданнарның тәкъдим ителгән имзалар саны

Сайлаучыларның имзалары тикшерелгән, шуларның гамәлдә
булмаган дип табылды:

тубәндәге сәбәпләр буенча

Гамәлдә тугел дип табылган имзалар саны -

Советка хакыйкый тәкъдим ителгән гамәлдә дип табылган имзаларның гомуми
саны тәшкил итә:

Эш төркеме житәкчесе	_____	_____
	(имза)	(Ф.И.А.и)
Эш төркеме әгъзалары	_____	_____
	(имза)	(Ф.И.А.и)
	(имза)	(Ф.И.А.и)
	(дата, вакыт)	

Гражданнарның
инициатив төркеме
вәкаләтле вәкиле
(имза) (Ф.И.А.и)

Гражданнарның
инициатив
төркеме
сәркатибе
(имза) (Ф.И.А.и)